

Máte správný postoj?

Za každou formulaci označte bodovou hodnotu v rozmezí 1 až 5 bodů: 1 bod v případě, že se vám formulace jeví být téměř nepřijatelná a 5 bodů, když se s ní zcela ztotožňujete. Pro každou z následujících 25 formulací vyznačte jen jedinou bodovou hodnotu:

1. Jsem na svou vlast hrdý.

5 4 3 2 1

2. Kdyby obchodník prodával potraviny s prošlou lhůtou, tak jej na to upozorním.

5 4 3 2 1

3. Rodiče by měli děti učit rozpoznávat, co je dobré a co špatné již v době, kdy jsou docela malé.

5 4 3 2 1

4. Lidé jsou ve své podstatě dobří.

5 4 3 2 1

5. Často si plánuji budoucnost a těším se na ni.

5 4 3 2 1

6. Snažím se jednat s různými lidmi stejně uctivě, nehledě na jejich postavení či pravomoc.

5 4 3 2 1

7. Náš svět bude tím lepší a bezpečnější, čím více toho budeme vědět o něm a jeho obyvatelích.

5 4 3 2 1

8. Jsem velice znepokojen mírou kriminality a násilí v naší společnosti.

5 4 3 2 1

9. Jsem přesvědčen o opodstatněnosti zásady, že zákazník má vždy pravdu.

5 4 3 2 1

10. Nedůvěřuji jen velmi malému počtu lidí, se kterými přicházím do styku.

5 4 3 2 1

11. Odpouštím a zapomínám tak rychle, jak je to jen možné.

5 4 3 2 1

12. Nic nezakrývám a ničím se netajím ohledně toho, kdo jsem a v co věřím.

5 4 3 2 1

13. To, co dělám, chci dělat dobře, a na toto také zaměřuji veškeré své úsilí.

5 4 3 2 1

14. Jsem velice potěšen, když mne druzí mají rádi a respektují.

5 4 3 2 1

15. Zlobí mne, když lidé podléhají stereotypům.

5 4 3 2 1

16. Snažím se chápat postoje druhých.

5 4 3 2 1

17. Nemám sklon k podávání častých stížností.

5 4 3 2 1

18. Působí mi náramnou radost, když dokáži někoho potěšit.

5 4 3 2 1

19. Nebývá u mne zvykem, abych postával či pocházel s rukama v kapsách.

5 4 3 2 1

20. Velice se zajímám o to, čemu věří jiní lidé.

5 4 3 2 1

21. Dbám na své zdraví a udržuji se v dobré fyzické kondici.

5 4 3 2 1

22. Všeobecně platí, že jsme strůjci svého štěstí.

5 4 3 2 1

23. Usmívám se častěji, než většina lidí, které potkávám.

5 4 3 2 1

24. Můj příbytek je vždy pěkně uklizený a zahrada hezky upravená.

5 4 3 2 1

25. Když se s někým setkávám poprvé, tak se snažím vyvarovat toho, abych jej posuzoval podle jeho vzezření.

5 4 3 2 1

Rozbor

Lidé se samozřejmě na tento svět s vyhraněnými postoji nerodí. Jsou formovány mnoha způsoby, přímou osobní zkušeností s jinými lidmi, významnými událostmi, a také průběžným ovlivňováním, třeba rodiči, jejichž osobními názory se často řídíme.

Našich postojů si povšimnou spíše druzí, než my sami. Mnohdy je postoj konkrétního člověka formován jeho osobností. Nicméně, jedná se tu o velice široký, jen obtížně definovatelný pojem.

Samotný termín byl původně odvozen z latinského *aptitudo*, ve významu *způsobilost*, a to k plnění specifického úkolu.

Jiná definice postoje prakticky objasňuje jednání člověka tím, jaké pocity z něčeho máme, např. osobní přesvědčení, názory a pocity.

Postoj se může změnit v důsledku původně nepředvídaných okolností či nových podnětů, a to pozitivně (k lepšímu), nebo negativně (k horšímu). Úsilí o pozitivní změnu postoje sice často bývá úspěšně završeno, ale také se stává, že je vyvolán opačný, nežádoucí efekt.

Sociální psychologové definovali několik způsobů, jimiž lidé své postoje používají.

Jeden z nich je znám jako *kognitivní funkce* – postoje jsou využity k mentálnímu třídění veškerých získaných znalostí o světě, a takto zpracované informace nám napomáhají k lepšímu porozumění tomuto světu.

Dále jsou postoje používány k projevování hodnot. S tímto způsobem projevu jsme asi nejvíce obeznámeni, a to v souvislosti s využíváním postojů k vyjádření vlastních hodnot, když svými postoji dáváme druhým na vědomí, kým a čím jsme, a čemu věříme.

Třetí způsob využití postojů jednotlivci je instrumentální. V podstatě se tu jedná o postup, s jehož pomocí si chceme zajistit získání odměny a vyhnout se trestu.

A konečně čtvrtou funkcí je **ochrana ego**. Vyhášením postojů chráníme obraz sebe sama nebo své ego. Například ve srovnání se spolupracovníky se třeba někdo cítí být méně schopným členem pracovního kolektivu, a proto vyvíjí další úsilí, zaměřené na prezentaci jistého kolegy coby ještě neschopnějšího či podprůměrnějšího, a tím se nepřímo pokouší před ostatními utajit své pocity.